

Alleen gesproken woord geldt

**Ridders Militaire Willemsorde,
excellenties, geachte veteranen,
familie, vrienden en collega's,
dames en heren,**

**Dank voor de uitnodiging om hier
vandaag samen met u deze
bijzondere dag te mogen beleven.**

**Vandaag gedenken wij de
gevallen in Indië- en Nieuw-
Guinea.**

**Zij keerden niet terug naar hun
familie en vrienden in Nederland of
Nederlands-Indië.**

**Hun ruim twee-en-zestighonderd
namen staan voor altijd gekerfd in
de zuilen van het Nationaal Indië-
monument te Roermond.**

**Wij eren vandaag de Indië-strijders
voor hun inzet in een land ver hier
vandaan.**

**Een hele generatie jonge mannen,
vaak dienstplichtig, en nog
nauwelijks bekomen van de Tweede
Wereldoorlog, stapte op de boot
naar Indië en later ook Nieuw-
Guinea.**

Het werd u gezegd.

U deed het.

**Het was geen tijd van vragen
stellen, laat staan eisen stellen.**

‘Je moest’.

‘Je ging.’

‘Voor volk en vaderland’.

**En zo kwam u, met tienduizenden
andere mannen, aan in een land
waar alles anders was.**

**Geen koeien en weilanden, maar
sawa’s en waterbuffels.**

**Geen Hollandse smartlap maar
gamalanmuziek.**

**Geen brood met kaas maar rijst met
scherpe kruiden.**

...

**Een van die vele Indië-gangers is de
opa van Dominique Blom.**

**Dominique Blom is nu 28 jaar oud,
hij werkt als controller en woont in
Sittard.**

Hij is dol op zijn opa.

**Toen Dominique nog een klein
ventje was, bezocht hij elke
woensdagmiddag zijn opa.**

**En als Dominique dan even alleen
was met opa, dan kwamen de
verhalen uit Indië.**

**Over die keer dat opa, korporaal en
chauffeur bij het 402^{de}
infanteriebataljon op een mijn reed
en heel veel geluk had.**

**Over die keer dat, één dag voor het
staakt-het-vuren in 1949, zijn
kameraad van de vrachtwagen werd
geschoten en niet meer opstond.**

**Dominique vond die verhalen toen
vooral spannend.**

**Vooraf dat verhaal dat er een kogel
door de wang van een van opa's
kameraden ging...**

**... en er aan de andere kant weer
uitkwam...**

Zoiets hoorde je niet op school...

**Maar naarmate Dominique ouder
werd, werden zijn vragen aan zijn
opa anders.**

„Waarom ging je eigenlijk opa, je kende dat land toch helemaal niet?

Hoe ging het dan met oma die alleen moest achterblijven?

En hoe is het eigenlijk, als er op je geschoten wordt?’’

Met de jaren groeide het begrip en het besef bij Dominique wat zijn opa eigenlijk allemaal had meegemaakt.

Dat opa moest vechten, op een leeftijd dat hijzelf en zijn vrienden nog in de schoolbanken zaten.

Dat opa’s leven voor hem werd bepaald, terwijl veel jongeren nu zullen zeggen: bekijk het maar, ik stap niet op die boot.

**Toch duurde het nog tot 2010
voordat Dominique écht zag, hoe
diep Indië in de ziel van zijn opa is
geëetst.**

**Twee jaar geleden ging hij met zijn
opa voor het eerst naar Roermond,
naar de herdenking bij het nationale
Indië-monument.**

**Zijn opa kwam daar onverwacht
twee kameraden tegen. Zij waren
erbij geweest toen zijn maat die
vreselijke dag van de vrachtwagen
werd geschoten.**

**‘Weet je nog, toen’ was alles wat ze
tegen elkaar zeiden.**

**Dominique zag bij zijn opa de tranen
in de ogen lopen.**

...

Dat is Indië.

...

**De opa van Dominique kon vertellen
over zijn ervaringen.**

Maar velen konden dat niet.

Zij zeiden niets.

En hen werd niets gevraagd.

**Maar ervaringen en gebeurtenissen
zoeken altijd een weg naar boven.**

Zo is het met Indië ook gegaan.

**Het heeft lang geduurd, maar
uiteindelijk hebt u uw stem laten
horen.**

**Mede dankzij u, veteranen uit
Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea,
heeft Defensie nu een volwaardig
veteranenbeleid.**

**Met goede nazorg, een draaginsigne
gewonden, een inspecteur der
veteranen en vanaf dit jaar zelfs een
veteranenwet.**

**U hebt gestreden voor publieke
erkenning, waardering en respect
voor militairen.**

**Wij hebben die publieke erkenning
enorm zien groeien.**

**De veteranen van nu zijn u daar
dankbaar voor.**

**De ervaringen en gebeurtenissen
hebben zich ook een weg naar
boven gezocht in het publieke
debat.**

**De afgelopen weken en maanden is
uit de vele nieuwsberichten in de
kranten en op internet en tv
opnieuw gebleken hoe levend die
geschiedenis is.**

**Een geschiedenis die zich
afspeelde...**

...vijfenzestig jaar geleden.

**Het was net na de Tweede
Wereldoorlog.**

**Nederlands-Indië was, net als
Nederland, op brute wijze bezet
geweest.**

**Aan de na-oorlogse regering de taak
om Nederland na de chaos van de
oorlog te leiden richting orde, rust
en wederopbouw.**

**Ook het deel van ons Koninkrijk dat
Nederlands-Indië heette.**

**Met die opdracht werd u, de Indië-
veteranen, uitgestuurd.**

**Relatief onvoorbereid op wat u aan
zou treffen, stapte u van de boot.**

**U kwam terecht in een situatie van
chaos.**

**Chaos veroorzaakt door een
regelrechte revolutie, die uitmondde
in een bittere
onafhankelijkheidsstrijd.**

U vocht een nieuw soort strijd.

**Een strijd tegen schimmen in de
jungle.**

**Waarbij het verschil tussen goed en
kwaad niet altijd even duidelijk was.**

**Zonder geallieerde partners waarop
u kon terugvallen.**

**En zonder de kaders, regels en
opleiding rondom het gebruik van
geweld die wij nu allemaal zo
normaal vinden.**

**In de huidige tijd werken we met een
toetsingskader.**

**We werken met Rules of
Engagement.**

**Deze strenge regels rond het
gebruik van geweld vinden we nu
heel normaal.**

**Omgaan met ethische dilemma's is
nu een cruciaal onderdeel van de
opleiding tot militair.**

**U, onze Indië-veteranen, hebt het
zonder al die moderne kaders ,
opleidingen en inzichten moeten
doen.**

U stond er helemaal alleen voor.

**Dat gold ook bij terugkeer in
Nederland.**

**U hebt ervaren hoe lastig het is om
aan de thuisblijvers uit te leggen
wat er nu precies gebeurd was,
duizenden kilometers verderop.**

**U hebt ervaren hoe lastig het kan
zijn om de brug te slaan tussen die
twee zo verschillende werelden.**

...

Uw missie was uniek.

**Toch zijn veel van uw ervaringen
van toen, heel herkenbaar voor
militairen van nu.**

**Militairen werden, en worden,
ingezet in gebieden waar chaos en
onrecht heersen.**

**En net als u merken ook de huidige
veteranen hoe lastig het kan zijn om
over te brengen hoe het écht gaat in
zo'n missie...**

**Maar bovenal, militairen werden - en
worden – op missie gestuurd in
opdracht van de Nederlandse
regering, de Nederlandse politiek.**

Wij gaan.

**Hoe lastig of gevaarlijk die opdracht
ook is.**

Dat gold voor Nederlands-Indië.

Dat gold voor Nieuw-Guinea.

**En dat geldt ook voor de missies
van nu.**

**De voorzitter van de Tweede Kamer,
mevrouw Gerdi Verbeet, beschreef
dit treffend in haar
herdenkingslezing in Roermond in
2010.**

**Zij zei in die lezing over het werk
van de Nederlandse militairen in het
algemeen en de Indië-veteranen in
het bijzonder:**

**„Het zijn de militairen die strijden,
maar het zijn de politici die de
beslissingen nemen.”**

De Kamervoorzitter concludeerde:

**„Wie een democratisch genomen
besluit uitvoert, verdient per
definitie de steun van ons allemaal.”**

„En”, zo vervolgde ze: „Het gaat niet aan...

...om...

...met kennis van achteraf...

...de mensen te veroordelen die

alleen maar deden wat wij - de

regering en

volksvertegenwoordigers van dit

land - ...

...hen hebben opgedragen.”

Dames en heren,

Mevrouw Verbeet slaat hier – om het

maar in rond Nederlands te zeggen -

de spijker op zijn kop.

Haar politieke steun is niet alleen hartverwarmend, ze is ook essentieel voor het vertrouwen van politiek en krijgsmacht in elkaar.

...

Steun vanuit de samenleving zelf is evenzeer van belang.

Immers, de krijgsmacht dient met haar missies het belang van die samenleving.

Militairen zijn zelfs bereid voor dat hogere belang te sneuvelen.

U, in Roermond, biedt die steun.

U hebt zich verdiept in het verhaal van de Indië-veteranen.

**U hebt hen een plek geboden waar
zij zich welkom en begrepen voelen.**

**U hebt dat gedaan, niet vanuit een
militaire achtergrond.**

**Maar gewoon, als burgers van
Roermond en omstreken.**

**U als gemeenschap vond het niet
meer dan normaal om dat te doen.**

**Al vijftientig jaar - een fantastisch
jubileum - bouwt u met zorg en
betrokkenheid aan het
herdenkingspark.**

**Het is in die jaren uitgegroeid van
een nationale gedenkplaats voor
militairen die sneuvelden in
Nederlands-Indië en Nieuw
Guinea...**

**...tot een gedenkplaats voor alle
veteranen die sneuvelden in
vredesoperaties.**

**Hoe waardevol dat kan zijn, blijkt
wel uit een prachtige column van de
stadsdichter van Roermond, enkele
jaren geleden in dagblad de
Limburger.**

**De stadsdichter had op een ochtend
een jongeman slapend aangetroffen
tussen de plaquettes met namen bij
het Nationaal Monument voor
Vredesoperaties.**

**De stadsdichter vroeg de jongeman
of alles wel goed ging.**

**De jongeman gaf als antwoord dat
hij geen hulp nodig had.**

**Hij had daar de nacht doorgebracht
om in het reine te komen met
zichzelf en zijn aandeel in een
recente vredesoperatie.**

**Hij had één nacht willen
doorbrengen tussen de namen van
hen die...**

... in tegenstelling tot hemzelf...

... nooit waren teruggekeerd.

Het had hem geholpen.

**Die sfeer van respect en ruimte voor
de Nederlandse veteraan is wat
Roermond voor Defensie heel
bijzonder maakt.**

Daarom sta ik hier niet alleen uit volle overtuiging maar ook in oprechte dankbaarheid.

Dames en heren,

U beleeft vandaag een feestelijk 25-jarig jubileum en ik feliciteer u met dit kroonjaar.

Met recht een kroonjaar...

Want vanmiddag is bij de 25ste herdenking ook de kroonprins aanwezig.

U hebt de afgelopen vijfentwintig jaar heel wat opgebouwd, hier in Roermond.

**U, als stichting en als veteranen,
familie, nabestaanden en betrokken
vrijwilligers, hebt daar...**

... dag na dag...

en jaar na jaar...

veel tijd en energie in gestoken.

**Het gaat om vele, vele vrijwilligers
die vanuit een overtuiging uit het
niets zijn begonnen...**

... en onvermoeibaar deze

herdenking...

... maar ook het monument...

**...hebben uitgebouwd tot wat het nu
is.**

En zij zullen, daar vertrouwd ik op, de herdenking ook voor de toekomst waarborgen.

In dat licht noem ik Dominique Blom, de kleinzoon van opa Eugène Blom die als jong ventje zo ademloos naar de verhalen van zijn opa luisterde.

Dominique is ook vandaag met zijn opa naar Roermond gekomen.

Ze zijn beiden hier in de Oranjerie en wij hebben elkaar vanochtend gesproken.

Kunt u beiden even gaan staan?

Geachte Indië-veteraan Blom,

**Fijn om u vanochtend te mogen
ontmoeten en om uw verhaal te
mogen horen over uw inzet op Java.**

Goed dat u er vandaag bij kunt zijn.

**U hebt een heel bijzondere
kleinzoon.**

**En als u het goed vindt, wil ik graag
iets tegen Dominique zeggen.**

Dominique,

Je bent zelf geen militair en wil dat ook niet worden, vertelde je vanochtend.

Het militaire, dat is niet echt iets voor jou.

Maar je stelt je wel open op, je wilt er meer van weten.

Je luistert naar de verhalen van je opa, je brengt je opa naar deze herdenking.

Je vertelt je vrienden erover.

Je houdt daarmee het besef levend dat oorlog een ernstige zaak is, waarover we nooit licht mogen oordelen.

Daarmee neem jij het stokje van de Indië-veteranen over.

**Zodat we de inzet van jouw opa, zijn
kameraden en alle militairen die
sneuvelden, niet vergeten.**

Ik wil je daarvoor graag bedanken.

Dames en heren,

**Ik wens u allen vandaag een
waardige herdenking toe.**

-0-0-0-